

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle täytöntöönpanokieltovaatimusta ja valitusta koskevassa asiassa, New Organics Tuusula

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 17.02.2026 § 15
2000/11.06.00.03/2025

Valmistelija

Asikainen Tarmo, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Asia

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt 13.1.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllä (8771/03.04.04.29/2025) Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta lausuntoa valitukseen täytöntöönpanokieltovaatimuksen johdosta viimeistään 23.1.2026 ja lausunnon valituksen muusta sisällöstä viimeistään 2.2.2026. Lausunnon lisäksi pyydetään toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat. Lausuntopyynnön toimittamiseen pyydettiin ja saatiin uusi määräaika, joka on 20.2.2026.

Valituksenalainen päätös

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on päätöksellään 11.11.2025, § 126 antanut elintarvikelain (297/2021) 55 § mukaisen määräyksen toimijalle New Organics Oy.

Päävelvoite 1

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 vastaiset lääkkeelliset ja harhaanjohtavat väitteet tulee poistaa / korjata / peittää kaikista markkinointimateriaaleista, kuten esimerkiksi elintarviketiedoista (pakkausmerkinnöistä), verkkosivuilta ja sosiaalisesta mediasta. Toimijan tulee jatkossa varmistaa se, että elintarvikkeiden markkinoinnissa ei käytetä lääkkeellisiä väitteitä, joissa elintarvikkeeseen liitetään ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, tai viitataan sellaisiin ominaisuuksiin.

Päävelvoite 2

Toimijan tulee jatkossa varmistaa se, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 vastaisia terveystäitteitä ei käytetä elintarvikkeiden markkinoinnissa. Lainsäädännön vastaiset väitteet tulee poistaa / korjata / peittää toimijan kaikista markkinointimateriaaleista, kuten esimerkiksi elintarviketiedoista (pakkausmerkinnöistä), verkkosivuilta ja sosiaalisesta mediasta.

Määräyksen tehosteeksi on asetettu elintarvikelain 68 § ja uhkasakkolain (1113/1990) 6 § mukaisesti päävelvoitteelle yksi 10 000 euron uhkasakko ja päävelvoitteelle kaksi 10 000 euron uhkasakko.

Valitus

Valitus koskee Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöstä 11.11.2025, § 126. Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa valituksen kohteena olevan päätöksen ja määrää Tuusulan kunnan suorittamaan Valittajalle Valittajan oikeudenkäyntikulut korkolain mukaisine viivästyskorkoineen.

Toimijan valituksen perustelut ja muu sisältö

Valituksen muusta sisällöstä on huomioitu parhaan ymmärryksen mukaan olennaiset päätökseen liittyvät asiat, joihin on annettu perustelut *. Kaikilla esitetyillä väitteillä ja annetuilla selvityksillä ei ole katsottu olevan merkitystä käsiteltävänä olevissa asioissa.

”3.1 Vaatimuksen 1 (päättöksen kumoaminen) perusteet

Päävelvoitteiden määräyksiä ja uhkasakkoa koskevat oikeuslähteet Valituksen kohteena olevassa asiassa sovellettu elintarvikelain 55 §:n määräys voidaan sanamuotonsa perusteella antaa käytännössä minkä tahansa elintarvikesäännösten vastaisuuden korjaamiseksi. Lainkohtaa koskevassa hallituksen esityksen HE 3/2021 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan kyseisen määräyksen tulevan käytettäväksi vasta toissijaisena keinona silloin, kun elintarvikelain 40 §:ssä tarkoitetuilla kehotuksilla ei saada poistetuksi määräystenvastaisuutta. Jos viranomainen sen sijaan varmistuu siitä, että epäkohta voidaan poistaa muulla tavoin kuin määräyksiä antamalla, ei määräystä olisi välttämätöntä antaa. Suurin mahdollinen varmuus epäkohdan poistamisesta tietysti saadaan, jos epäkohta on jo poistettu. Näin ollen elintarvikelain 55 §:n määräyksen implisiittisenä soveltamisedellytyksenä on, että epäkohta on määräyksen antamisen hetkellä olemassa.

Toisena perusteena hallituksen esityksessä HE 3/2021 mainitaan tilanne, jossa kehotuksen antamista ei laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi voida pitää riittävänä. Sanaa ”laiminlyönti” käytetään yksikössä (”kehotuksen antamista ei laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi voida pitää riittävänä”, kursivi lisätty), mikä tarkoittaa, että lainkohdan soveltaminen edellyttää saman laiminlyönnin toistuvan. Tämä tulkinta on johdonmukainen silläkin perusteella, että nimenomaan saman laiminlyönnin toistuvuus luo oletuksen, ettei pelkkä kehoitus ole riittävä, koska epäkohdan ei enää tällöin voi katsoa johtuvan ymmärtämättömyydestä. Sen sijaan yhtä useampi mutta pienehkö määrä keskenään erilaisia epäkohtia useamman vuoden ajanjaksolla ei tällaista oletusta luo.

Elintarvikelain 68.1 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa asianomaisen lain nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai teettämisen tai keskeyttämishallalla. Lain 3.1 §:n nojalla sitä sovelletaan myös elintarvikkeita, elintarviketoimintaa ja elintarvikevalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten täytäntöönpanoon siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muussa laissa. Uhkasakkoa koskeissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Uhkasakon tehostaman päävelvoitteen tulee olla selkeästi yksilöity sekä havaittujen epäkohtien että niiden korjaamisen osalta. Uhkasakkolain 6.3 §:n mukaan ”asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on veloitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.” Hallituksen esityksessä HE 63/1990 täsmennetään päävelvoitteen yksilöintiedellytyksiä seuraavasti: Säännöksen mukaan uhkasakon asettamispäätöksessä on selvästi yksilöitävä päävelvoite. Päävelvoitteen riittävänä yksilöintinä ei voida pitää esimerkiksi määräystä, että työpaikan toimitilat tulee saattaa työturvallisuuslainsäädännön edellyttämään kuntoon, vaan veloitettulle on tarkemmin ilmoitettava havaitut epäkohdat ja niiden korjaamiseksi asetetut vaatimukset. (kursivi lisätty) Uhkasakon määrääminen edellyttää siis hallituksen esityksen mukaan paitsi korjattavien epäkohtien ilmoittamista, myös asetettujen vaatimusten (velvoitteiden) yhdistämistä näihin korjattaviin epäkohtiin.

Uhkasakon tavoitteena on varmistaa päävelvoitteen täyttäminen. Sitä ei ole tarkoitettu rangaistusluonteiseksi seuraamukseksi. Tämä on vahvistettu ennakkoratkaisussa KHO:2016:96. Tämän mukaisesti uhkasakon edellytyksenä luonnollisesti on — vastaavasti kuin 55 §:n määräyksenkin — että päävelvoite on uhkasakon määräämisen hetkellä yhä täyttämättä. Uhkasakon sijaan tilanteessa, jossa huomiota ei kohdisteta selkeästi ennalta yksilöityyn konkreettiseen epäkohtaan, jonka poistamisesta ei ole riittävää varmuutta, oikea sovellettava lainkohta olisi elintarvikelain 67 §:ssä säädetty elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu. Toisin kuin uhkasakko, seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sen jälkeen, kun epäkohta on jo poistunut.”

Päävelvoite 1 liittyy toimijan elintarvikkeissa toistuvasti todettuihin lääkkeellisen ja harhaanjohtavan markkinoinnin epäkohtiin. Toimijan tulee jatkossa varmistaa se, että elintarvikkeiden markkinoinnissa ei käytetä lääkkeellisiä väitteitä, joissa elintarvikkeeseen liitetään ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, tai viitataan sellaisiin ominaisuuksiin.

Päävelvoite 1 perustellaan muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 artiklalla 7, jolla käytännössä kielletään elintarvikkeiden lääkkeellinen markkinointi ja elintarvikkeiden harhaanjohtava markkinointi.

Päävelvoite 2 liittyy toimijan elintarvikkeiden markkinoinnissa toistuvasti todettuihin väiteasetuksen vastaisiin väitteisiin, joita ei ole perusteltu. Toimijan tulee jatkossa varmistaa se, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 vastaisia terveystäitteitä ei käytetä elintarvikkeiden markkinoinnissa. Lainsäädännön vastaiset väitteet tulee poistaa / korjata / peittää toimijan kaikista markkinointimateriaaleista, kuten esimerkiksi elintarviketiedoista (pakkausmerkinnöistä), verkkosivuilta ja sosiaalisesta mediasta.

Päävelvoite 2 perustellaan muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 artikloilla 3 ja 12.

Hallinnollisia pakkokeinoja voidaan tarvittaessa tehostaa uhkasakolla, jos elintarvikealan toimija on aiemmin jättänyt noudattamatta säännöksiä ja kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä. (Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 3/2021).

Toimijan rekisteröityä elintarvikealan toimintaa on tarkastettu vuosien aikana useaan kertaan. Tällöin on oletettavaa, että toimijan ymmärrys ja osaaminen elintarvikkeiden markkinointiin liittyvissä asioissa kehittyy ja samankaltaisia markkinoinnissa tehtyjä virheitä pystytään välttämään, kuten esimerkiksi lääkkeellistä markkinointia tai harhaanjohtavaa markkinointia ei ravintolisistä käytetä.

Tarkastuksilla havaitun mukaan toimijan toimintatapa elintarvikkeiden markkinoinnissa antaa viitteitä siitä, että suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan keinot eivät ole riittäviä lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja perustelemattoman väiteasetuksen vastaisen markkinoinnin kokonaan lopettamiseksi.

Näin ollen (HE 3/2021 "kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä").

"3.1.2 Valituksen kohteena olevan päätöksen perusteet tarkastus- ja tuotekohtaisesti
Valituksen kohteena olevassa päätöksessä väitetään, että Valittaja on toistuvasti markkinoinut elintarvikkeita elintarvilainsäädännön vastaisesti ja että markkinoinnissa on toistuvasti todettu lääkkeellisiä, harhaanjohtavia ja väiteasetuksen vastaisia väitteitä. Seuraavat neljä tuotetta ovat kuitenkin ainoat, joiden markkinoinnissa (edes väitettyjä) epäkohtia on ilmennyt. Tuotteita, joiden markkinointia elintarviketarkastaja on pitänyt lääkkeellisenä, ei ole ollut viittä, kuten päätöksen perusteissa väitetään, vaan kolme."

Päätöksen perusteluissa kirjoitettiin niin, että tarkastellulta jaksolta 29.6.2023 - 29.9.2025 toiminnan tarkastuksilla on havaittu elintarvikkeiden markkinoinnissa korjattavaksi arvioituja epäkohtia toistuvasti. Usein tarkastuskertomusten rivi (13.3 markkinointi) on sisältänyt enemmän kuin yhden epäkohdan, jotka arvioidaan Oiva-järjestelmän mukaisesti samalla tarkastettavalla rivillä.

Tarkastuskertomuksissa markkinoinnissa havaittuja epäkohtia ko. rivillä on ollut yhteensä viisi liittyen elintarvikkeiden lääkkeelliseen markkinointiin ja yhteensä neljä liittyen elintarvikkeiden harhaanjohtavaan / väiteasetuksen vastaiseen markkinointiin, eli yhteensä 9 kappaletta. Tällä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi kaikki tarkastetulla Oiva-järjestelmän rivillä 13.3 olevat elintarvikkeiden lääkkeelliseen markkinointiin liittyvät epäkohdat on laskettu yhteen, jolloin niitä on tarkastettujen tuotteiden määrästä riippumatta yhteensä viisi. Kahdessa tapauksessa sama lääkkeellisen markkinoinnin epäkohta on myös seurantatarkastuksella arvioitu korjattavaksi, koska toimija ei ole silloin sitä edellisellä tarkastuksella annetusta kehotuksesta huolimatta korjannut.

"Tarkastuskertomus 29.6.2023 (Erexion XXL)

Kyseinen lääkkeelliseksi väitteeksi katsottu ilmaisu oli tämä: "Tiesitkö, että erektiohäiriöihin löytyy tutkittu ja tehokas apu ilman reseptiä?" Elintarviketarkastaja on esittänyt, että tällä ilmaisulla viitataan siihen, että "tuote auttaa erektiohäiriöihin olemalla ilman reseptiä saatava erektiolääkkeen veroinen tuote".

Tämä tulkinta ei vastaa sitä, miten keskiverto kuluttaja tai terveysalan ammattilainen kyseisen ilmaisan tulkitsee. Ensinnäkään tuotteen ei väitetä olevan erektiolääkkeen veroinen, vaan kerrotaan sen olevan tutkittu ja tehokas, vaikka sen ostamiseen ei tarvita reseptiä. Sen ei väitetä olevan vastaava eikä varsinkaan "erektiolääkkeen veroinen", vaan ainoastaan, että se tehoaa, mikä puolestaan on juurikin samassa yhteydessä käytetyn ja jäljempänä tarkasteltavan odotuslistalla olevan terveystuotteen "parantaa erektiota" sisältö: jos tuote parantaa erektiota, niin toki se auttaa erektiohäiriöissä. Erektiohäiriö itsessään ei läheskään aina ole sairaus. Lääketieteellisessä diagnostiikassa se määritellään usein oireeksi muista tekijöistä, kuten elämäntavoista, lääkitysten sivuvaikutuksista tai psykologisista suorituspaineista, jolloin se ei täytä itsenäisen sairauden kriteerejä. Erektiohäiriötä pidetään myös useammin seurauksena tai oireena kuin itsenäisenä sairautena. Tällä perusteella Valittaja ei siis ole myöskään väittänyt tuotteen ehkäisevän, hoitavan tai parantavan sairautta."

Toimijan tuote Erexion ei ole lääke vaan elintarvike. Tuotteen markkinointi viittasi tuotteella olevan lääkkeellisiä ominaisuuksia. Lääkkeiden voidaan markkinoinnissa kertoa auttavan erilaisiin sairauksiin, häiriöihin tai oireisiin. Esimerkiksi erektiohäiriön lääkehoitoon on saatavilla useita reseptilääkkeitä.

Elintarvikkeiden markkinointia tarkastellaan kokonaisuutena, johon on vaikutusta mm. tuotteen kaikilla teksteillä ja mainoskuvilla, jotka voivat vaikuttaa kuluttajalle syntyvään mielikuvaan tuotteesta. Lääkkeellisten väitteiden käyttö elintarvikkeiden markkinoinnissa on kielletty. Toimijan ravintolisän markkinoinnin todettiin tällöin olevan lääkkeellistä, koska väite viittasi / antoi vaikutelman elintarvikkeella olevan lääkkeellisiä ominaisuuksia. Teksti kokonaisuudessaan viittasi siihen / antoi vaikutelman siitä, että tuote auttaa erektiohäiriöihin olemalla ilman reseptiä saatava erektiolääkkeen veroinen tuote, jolloin kuluttaja voi markkinoinnin myötävaikutuksella mahdollisesti korvata lääkeshoidon ko. ravintolisällä. "Tiesitkö, että erektiohäiriöihin löytyy tutkittu ja tehokas apu ilman reseptiä?"

Ja vaikka elintarvikkeen vaikutuksesta erektiohäiriön tutkittuna ja tehokkaana apuna voisi markkinoinnissa kertoa ilman että kysymyksessä olisi lääkkeellinen markkinointi, niin todettakoon, että tuotteen vaikuttavana ainesosana mainostetun sähramin osalta ei ole olemassa terveystuotteita, joka oikeuttaisi ko. väitteen käytön "Tiesitkö, että erektiohäiriöihin löytyy tutkittu ja tehokas apu ilman reseptiä". Tällöin kyseessä olisi lainsäädännön vastainen kuluttajaa harhaanjohtava väite.

"Elintarviketarkastajan kielletyksi katsomia terveystuotteita on tarkastuksessa

ilmennyt seuraavat kaksi:

1. "parantaa erektiota"
2. "lisää verenkiertoa jopa 50 %"

Näistä ensimmäisen käyttö perustui siihen, että tuote sisältää saframia (*Crocus sativus*), jolle on olemassa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen ("EFSA") odotuslistalla väitteet

1. Stimulates the libido
2. Improves erection, contributes to the increase of sperm volume and relaxes muscles

Valittajan käyttämä väite oli näistä toisen väitteen osan "improves erection" sanataarkka suomenkielinen käännös: "parantaa erektiota". Väite verenkierron lisäämisestä on perustunut tuotteen sisältämän EnoSTIMin kehittäjän, ranskalaisen Nexiran teettämään laboratoriokokeeseen. Valittaja on vielä tuolloin ollut siinä käsityksessä, että tieteellisellä tutkimuksella saatujen tulosten mainitseminen markkinoinnissa olisi sallittua. Lisäksi elintarviketarkastaja on katsonut, että seuraavalla ilmaisulla voidaan "aiheuttaa tai lisätä pelkoa kuluttajassa" ja väitetään, "että elintarvikkeen nauttimatta jättämisellä voi olla terveysvaikutuksia":

Erektiohäiriöt ovat valitettavasti yleistynyt ongelma - häiriöitä esiintyy jo yli puolella 40–70-vuotiaista miehistä ja ongelmat yleistyvät 50–60 ikävuoden jälkeen selvästi. Mahdollisia syitä on useita, onneksi moniin asioihin voit vaikuttaa myös omilla elintavoilla sekä uudella vahvalla kotimaisella ravintolisällä.

Valittaja ei pidä ilmaisua pelotteluna. Siinä esitetään kaikkien muutenkin tiedossa oleva asia. Ilmaisulla ei myöskään väitetä, että tuotteen nauttimatta jättämisellä voisi olla terveysvaikutuksia. Pikemminkin siinä painotetaan tervellisiä elämäntapoja ja tuodaan aivan normaalin mainostekstin tapaan esille, että tuotteesta voi olla apua.

Näillä perusteilla Valittaja katsoo yllä kuvatut elintarviketarkastajan tekemät ja Valituksen kohteena olevan päätöksen perusteeksi esitetyt tulokset virheellisiksi. Siitä huolimatta tarkastuksessa todetut kielletyiksi tulkitut ilmaisut korjattiin seurantatarkastuksen määräaikaan mennessä, kuten elintarviketarkastaja itsekin on asiaa koskevassa kuulemiskirjelmässä todennut, millä perusteella epäkohtien korjaus viipymättä ja määräajassa on Valittajan käsityksen mukaan asiassa riidatonta."

Valmisteen pakkausmerkinnöissä / markkinoinnissa kerrottiin erektiohäiriöstä ja viitattiin siihen, että kuinka toimijan ravintolisä voi vaikuttaa häiriöön. "Erektiohäiriöt ovat valitettavasti yleistynyt ongelma - häiriöitä esiintyy jo yli puolella 40–70 vuotiaista miehistä ja ongelmat yleistyvät 50–60 ikävuoden jälkeen selvästi. Mahdollisia syitä on useita, onneksi moniin asioihin voit vaikuttaa myös omilla elintavoilla sekä uudella vahvalla kotimaisella ravintolisällä." Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 artiklan 3 mukaan terveysväitteet eivät saa viitata sellaisiin elintoimintojen muutoksiin, jotka voisivat aiheuttaa tai lisätä pelkoa kuluttajassa. Artiklan 13 mukaan sellaiset terveysväitteet, joissa esitetään, että elintarvikkeen nauttimatta jättämisellä voi olla terveysvaikutuksia ovat kiellettyjä.

Muut perustelemattomat väitteet, kuten yleisluontoiset erektioon liittyvät väitteet "parantaa erektiota" "lisää verenkiertoa jopa 50 %" toimijan tuli perustella tai poistaa, jos väite ei ole perusteltavissa jollakin tuotteen sisältämän ainesosan hyväksytyllä tai päätöstä odottavalla väitteellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 artiklan 6 kohdan 1 mukaan ravitsemus- ja terveysväitteiden on perustuttava yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen näyttöön, jolla ne on osoitettu oikeiksi. Kohdan 2 mukaan elintarvikealan toimijan, joka esittää ravitsemus- tai terveysväitteen, on perustettava väitteen käyttö.

Yleisluontoisten väitteiden, kuten "parantaa erektiota" ja "lisää verenkiertoa jopa 50 %" käyttöä ei siis ole tarkastuskertomuksessa 29.6.2023 kielletty. Tarkastuskertomuksessa toimijaa on edellytetty perustelemaan ravintolisien pakkausmerkinnöissä / markkinoinnissa esitetyt perustelemattomat terveysväitteet sekä täsmentämättömät yleisluontoiset terveysväitteet. Väitteiden tai tutkimustulosten käyttöä ei ole kaikissa tapauksissa kielletty, mutta lääkkeellisiä väitteitä sisältävien

tutkimustulosten on. Jos tutkimusten tuloksia julkaistaan markkinoinnin yhteydessä, tulee niiden olla totta ja tutkimuksen kohteena olevalle ainesosalle tulee olla olemassa hyväksytty tai päätöstä odottava terveysväite, joka tulee ilmoittaa markkinointimateriaalissa. Toimijan ko. valmisteen pakkausmerkinnöissä tai markkinoinnissa ei tällöin ilmoitettu esimerkiksi sahramin osalta täsmentävää ainesosakohtaista väitettä, johon toimijan edustaja nyt tekstissään viittaa. Väitteen perustelu tarkoittaa käytännössä sitä, että jos käytetään yleisluontoista väitettä ”parantaa erektiota”, niin samassa yhteydessä tulee ilmoittaa hyväksytty tai päätöstä odottava ainesosakohtainen täsmentävä väite (esimerkiksi päätöstä odottavalla odotuslistan väitteellä ”sahrami parantaa erektiota”). Toimija lähetti 21.3.2024 tiedoksi pakkausmerkintöjen luonnoksen, joissa esitettiin sahramin täsmentävä väite.

”Tarkastuskertomus 11.9.2024 (Puhdas+ Vahva Maitohappobakteeri)

Tarkastuskertomuksessa

11.9.20246 todettiin, että yksittäistä elintarviketta markkinoidaan yksittäisellä lääkkeellisellä väitteellä. Myös tämän voi katsoa osittain perusteluksi päävelvoitteelle 1.

Kyseessä olevaa tuotetta Puhdas+ Vahva Maitohappobakteeri koskeva lääkkeelliseksi tulkittu väite oli, että maitohappobakteeria *Lactobacillus reuteri* ”käytetään usein ripulin hoidossa”. Tämän maitohappobakteerien käyttötarkoituksen voi katsoa olevan niin yleinen, että se on kenen tahansa kohderyhmään kuuluvan kuluttajan tiedossa. Maitohappobakteerivalmisteiden ja erityisesti *Lactobacillus reuteri* vaikutusta ripulin hoidossa on tutkittu laajasti ja vaikutuksesta on olemassa myös tieteellistä näyttöä.

Laajan tutkimusnäytön perusteella tulisi olla itsestään selvää, että kyseinen käyttötarkoitus olisi kuluttajien jopa hyvin tärkeää tietää. Toisaalta maitohappobakteerien käyttötarkoituksen kertominen on pitkälti redundanttia, koska se on niin laajasti jo muutenkin kuluttajien tiedossa, ja se lisäksi myös kerrotaan heille missä tahansa apteekissa heidän tiedustellessaan apua vatsan tasapainottamiseen.

Lisäksi ripuli on rinnastettavissa yllä mainittuun erektiohäiriöön siinä, että sekin on useimmiten vaste tai oire, ei itse sairaus. Missään tapauksessa kaikki ripulit eivät ole sairauksia. Hyvin tyypillisesti ripulissa on kyse elimistön terveestä suojausmekanismista, jolla suolisto pyrkii nopeasti huuhtomaan pois ärsyttäviä aineita, kuten voimakkaita mausteita, huonosti imeytyviä sokereita tai lieviä toksineja, ilman että kyse olisi sairaudesta. Tiedetyt maitohappobakteerit, kuten *Lactobacillus reuteri*, auttavat pitämään vatsan tasapainossa, jolloin vatsa rauhoittuu ja palautuu nopeammin ennalleen.

Näistä perusteista huolimatta elintarviketarkastaja väittää valituksen kohteena olevan päätöksen perusteluissa ilmaisua kielletyksi lääkkeelliseksi väitteeksi, koska Ruokaviraston ohjeen (621/04.02.00.01/2023/5) mukaan ei saa antaa kuvaa, että ”elintarvikkeilla tai niiden ainesosilla olisi ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia.”

Valittajan käyttämä ilmaisu ei kuitenkaan kerro itse tuotteen eikä edes *Lactobacillus reuteri* -maitohappobakteerin ominaisuuksista yhtään mitään vaan ainoastaan kuvaa, mihin kyseistä maitohappobakteerikantaa usein käytetään.

Elintarviketarkastajan tulkinnassa ei ole kyse laillisuusharkinnasta, vaan Ruokaviraston ohjeen esimerkin soveltamispiiriin tarkoitushakuisesta laajentamisesta. Kenelle tahansa arkijärjellä ajattelevalle ihmiselle on täysin käsittämätöntä, että tuotteesta, jota nimenomaisesti ostetaan, myydään ja yleisesti apteekkien farmaseuttien toimesta suositellaan tiettyyn tarkoitukseen, ei saa kertoa, mikä tämä tarkoitus on, ei edes itse tuotteen ominaisuuksista mitään mainitsematta.

Joka tapauksessa tämäkin väite korjattiin viipymättä Valittajan saatua tiedon elintarviketarkastajan näkemyksestä, kuten seurantatarkastuksen tarkastuskertomuksessa 28.11.2024 on todettu.”

Jos elintarvikkeesta esitetään elintarviketiedoissa ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, tai viitataan sellaisiin ominaisuuksiin, on kyseessä asetuksen (EU) N:o 1169/2011 (artiklan 7 kohta 3) vastainen elintarvikkeen lääkkeellinen markkinointi. Esimerkiksi elintarvikkeen tai sen sisältämän ainesosan käyttötarkoitus ei voi olla lääkkeellinen.

Ruokaviraston ohjeessa (621/04.02.00.01/2023/5) asia ilmaistaan seuraavasti: ”elintarvikealan toimijat eivät saa esittää, viitata tai muuten antaa kuvaa, että toimijan valmistamilla, markkinoimilla tai jakelemilla

elintarvikkeilla tai niiden ainesosilla olisi lääkkeellisiä vaikutuksia tai käyttötarkoituksia. ”Elintarvikealan toimijat eivät voi myöskään siteerata, jakaa tai linkittää tutkimuksia, raportteja, julkaisuja tai muita tietolähteitä, joiden kautta annetaan kuva, että yrityksen valmistamilla, markkinoimilla tai jakelemilla elintarvikkeilla tai niiden ainesosilla olisi ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia.”

Markkinointimateriaali, jossa väite esitettiin, oli ollut Apteekkariliiton ylläpitämässä ammattilaisille tarkoitetussa Salkku -nimisessä viestintäkanavassa. Elintarvikelainsäädäntö koskee samalla tavalla terveydenhuollon ammattilaisille tarkoitettuja markkinointimateriaaleja, myös niiden osalta on kiellettyä käyttää lääkkeellisiä väitteitä elintarvikkeista.

Toimijan edustaja totesi aiemmin vastineessaan sen, että käytettyä väitettä ei ole liitetty tuotteeseen vaan sen ainesosana olevaan maitohappobakteerikantaan. Samalla vastineessa myös viitataan siihen, että lääkkeellisen väitteen ”käytetään usein ripulin hoidossa” käyttö on ollut toimijan toiminnassa tietoista ja vastineen mukaan korkeintaan hyvin lievällä tavalla moitittavaa, jos lopullisessa perustelussa väite olisi edes kielletty”. Elintarvikkeen lääkkeellinen markkinointi ei ole lainsäädännön mukaan hyvin lievällä tavalla moitittavaa, vaan täysin kiellettyä.

Tieteellisten tutkimusten tai näytön liittäminen / linkittäminen tuotteen markkinoinnin yhteyteen on myös elintarvikkeen lääkkeellistä markkinointia, jos tutkimukset sisältävät tuotteesta / ainesosista väitteitä ihmisen sairauksia ennalta ehkäisevistä, hoitavista tai parantavista ominaisuuksista tai viittaavat niihin. Ja jos ainesosalle ei ole olemassa Euroopan komission hyväksymiä tai hyväksymistä odottavia terveysväitteitä, ei ravintolisän markkinoinnissa voi käyttää ihmisen elimistön terveyteen liittyviä väitteitä. Eli silloin edes mahdollisista olemassa olevista tai ”arkijärkisesti” ajatelluista terveysvaikutuksista ei tule kertoa markkinoinnissa.

Luonnollisesti maitohappobakteerien lääkkeellinen markkinointi on elintarvikkeiden osalta kielletty. Kuitenkin maitohappobakteerit ovat hyvä esimerkki siitä, ettei niistä julkaistuilla tieteellisillä tutkimuksilla ole painoarvoa elintarvikkeiden markkinoinnissa. Maitohappobakteereille ei löydy ravintolisän tyyliin tuotteeseen liittyviä väitteitä hyväksytyjen terveysväitteiden rekisteristä tai ns. kasviperäisten aineiden odotuslistalta. Maitohappobakteereihin liittyen on julkaistu erittäin paljon erilaisia tutkimuksia. Kuitenkaan EFSA:n arvioiden mukaan tutkimusnäyttö ei ole vakuuttavaa, jonka vuoksi maitohappobakteereille ei ole hyväksytty terveysväitteitä. Samalla maitohappobakteerit eivät myöskään ole kasviperäisiä aineita, joten niihin liittyviä väitteitä ei myöskään ole ns. kasviperäisten aineiden odotuslistalla. Näin ollen riippumatta runsaasta julkaistujen tutkimusten määrästä, maitohappobakteereista ei olisi edes mahdollista esittää edes terveysväitteitä elintarvikkeiden kaupallisessa viestinnässä.

Vaikka ravintolisän ainesosasta olisi tehty tieteellisiä tutkimuksia, niin on lainsäädännön mukaan yksiselitteistä, että ravintolisää ei voi markkinoida siten, että se ennalta ehkäisisi, parantaisi tai hoitaisi sairautta / oiretta, koska tällainen markkinointi on lääkkeellistä. Jos markkinoinnissa on tarkoitus käyttää lääkkeellisiä väitteitä, on tuote tuotava markkinoille lääkkeenä, jolloin tulee noudattaa huomattavasti tiukempaa lääkelainsäädäntöä.

Siitä huolimatta, että ravintolisää myydään apteekissa, on toimijan tuote markkinoilla ravintolisänä eikä lääkkeenä. Kyseessä ei siis ole elintarviketarkastajan tulkinta tai Ruokaviraston ohjeen tarkoitushakuinen laajentaminen, vaan asia löytyy suoraan lainsäädännöstä. Ripuli on ihmisen sairaus. Ja jos elintarviketta markkinoidaan lääkkeellisellä käyttöaiheella ”käytetään usein ripulin hoitoon” on se lainsäädännön vastaista. Ravintolisän ja / tai sen sisältämän ainesosan käyttötarkoitus on siis kuvattu sairauden hoitamisenä. Tällöin elintarvikkeen markkinoinnissa esitetty ilmaisu ”käytetään usein ripulin hoidossa” on yksiselitteisesti asetuksen 1169/2011 artiklan 7 vastainen lääkkeellinen väite, jonka käyttö elintarvikkeen markkinoinnissa on kiellettyä.

”Tarkastuskertomus 11.6.2025 (Puhdas+ Berberiini) Tarkastuskertomuksessa 11.6.202510 todettiin, että yksittäisen ravintolisän markkinoinnissa käytetään yksittäistä lääkkeellistä väitettä, joka oli täsmälliseltä muodoltaan ”ruostehappomarja on perinteinen rohdoskasvi”. Seurantatarkastuksella (tarkastuskertomus 29.9.2025)11 todettiin, että yksittäinen lääkkeellinen väite on poistettu tuotteen verkkosivulta, mutta on edelleen käytössä ravintolisän painetuissa pakkausmerkinnöissä, jotka toimijan edustaja lähetti tiedoksi 24.9.2025. Tämä on peruste päävelvoitteelle 1. Valittajan käyttämä väite ”ruostehappomarja on perinteinen rohdoskasvi” ei kerro mitään itse tuotteen ominaisuuksista. Ruokaviraston Ravitsemus ja terveysväiteoppaassa mainitaan esimerkkinä lääkkeellisestä väitteestä ilmaisu ”perinteinen kasvisrohto”, mutta sanassa ”kasvisrohto” on pääsanana ”rohto”, jolloin tarkoitetaan itse tuotteen olevan rohto eli lääkeaine. Sanassa ”rohdoskasvi” puolestaan pääsana on ”kasvi”, jolloin ei lääkeaineesta vaan kasvin käyttötarkoituksesta. Valittaja ei ole ollut tietoinen siitä, että käyttötarkoituksen kertominen olisi kiellettyä, vaan on ymmärtänyt käyttötarkoituksen tuotteen ulkopuoliseksi taustatiedoksi sillä perusteella, ettei siinä varsinaisesti kerrota itse tuotteen ominaisuuksista mitään. Tämä ei ole käynyt esille myöskään aiemmassa tarkastuksessa 11.9.2024, jossa huomio on keskittynyt lähinnä siihen, onko ripuli sairaus. Kaikesta huolimatta Valittaja on poistanut kyseisen ilmaisun tuotteen etämyyntisivuston pakkausmerkinnöistä välittömästi jo tarkastuksen yhteydessä ja viipymättä 30.6.2025 myös tuotteen pakkausmerkinnöistä. Seurantatarkastuksen yhteydessä 24.9.2025 Valittajan markkinointijohtaja lähetti vahingossa elintarviketarkastajalle etiketistä (tuotteen pakkausmerkinnöistä) vanhan version, jossa maininta rohdoskasvista tietysti edelleen näkyi. Markkinointijohtaja oikaisi virheen heti 1.10.2025 huomattuaan sen tarkastuskertomuksesta ja tarkistettuaan asian sähköposteista. Näin ollen toisin kuin tarkastuskertomuksessa 29.9.2025 kerrotaan, tämäkin (mahdollinen) epäkohta oli seurantatarkastuksen hetkellä tosiasiaa jo korjattu. Elintarviketarkastaja on kuitannut Valittajan oikaisun mutta Valituksen kohteena olevan päätöksen perusteluissa kuitenkin yllättäen riitauttanut asian todeten, että vaikka ”toimijan edustajan vastineessa kertoman mukaan epäkohta oli korjattu ennen pöytäkirjan lähettämistä”, se ei ole ollut todennettavissa, koska sitä ei ole saatettu tiedoksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen ennen pöytäkirjan lähettämishetkeä (29.9.2025). Tällöin tarkastuksen yhteydessä saatujen tietojen perusteella New Organics Oy ei ollut toiminut annetun kehotuksen mukaisesti. Valituksen kohteena olevaa päätöstä perustellaan tältä osin käyttäen tietoisesti perusteena tosiasioiden vastaista perustetta, joka on saatu keinotekoisesti käännettyä prosessuaalisesti todeksi.”

Kuten toimijan edustaja kirjoituksessaan toteaa, Puhdas+ berberiinin markkinoinnissa käytetyssä sanassa ”rohdoskasvi” ilmaistaan käyttötarkoitus. Ruokaviraston ohjeessa (621/04.02.00.01/2023/5) asia ilmaistaan seuraavasti: ”elintarvikealan toimijat eivät saa esittää, viitata tai muuten antaa kuvaa, että toimijan valmistamilla, markkinoimilla tai jakelemilla elintarvikkeilla **tai niiden ainesosilla** olisi lääkkeellisiä vaikutuksia tai käyttötarkoituksia. Eli tuotteessa Puhdas+berberiini vaikuttavan ainesosan (kasvin) käyttötarkoitus on viitannut lääkkeellisyyteen.

Suoraan itse ravintolisään ei tule yleensäköän kohdistaa väitteitä, vaan väitteet tulee käyttöehtojen edellyttämällä tavalla kohdistaa ravintolisän sisältämiin ainesosiin, jota kautta ne yhdistyvät tuotteeseen. Kuitenkin elintarvikkeen lääkkeellinen markkinointi on kiellettyä. Lääkkeellisten vaikutusten tai käyttötarkoituksiin viittaamisen kieltäminen esimerkiksi

ravintolisän ollessa kyseessä koskee koko tuotetta, eli myös sen sisältämiä yksittäisiä ainesosia. Ruokaviraston ohjeeseen kokoamat ilmaiset ovat esimerkkejä lääkkeellisistä väitteistä, joita vastaavat ilmaiset ovat rinnastettavissa toisiinsa.

On tieteellinen tosiasia, että perinteinen ”kasvisrohto” on peräisin kasvikunnasta. Eli ymmärryksen mukaan kasvisrohto on peräisin perinteisenä pidetystä ”rohdoskasvista”. Yleisesti elintarviketiedoissa ”perinteinen rohdoskasvi” ilmaisun käyttö ravintolisän sisältämän pääainesosan kohdalla viittaa ravintolisällä olevan lääkkeellisiä ominaisuuksia, koska se sisältää luonnosta saatavaa perinteistä rohdoskasvia, jota pidetään lääkkeen omaisesti käytettävänä tuotteena.

Jos elintarvikkeesta esitetään elintarviketiedoissa ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, tai viitataan sellaisiin ominaisuuksiin, on kyseessä asetuksen (EU) N:o 1169/2011 (artiklan 7 kohta 3) vastainen elintarvikkeen lääkkeellinen markkinointi.

Toimijan edustaja kirjoittaa, että ilmaisuun ”rohto” liittyvää asiaa ei ole käsitelty aiemmassa tarkastuksessa 11.9.2024. Tämä yksinkertaisesti johtuu siitä, että kyseessä on ollut kaksi suunnitelmallista tarkastusta, jotka on tehty eri vuosina. Aiemmalla tarkastuksella tarkastaja ei ole ollut tietoinen tuotteesta, koska huomio on keskittynyt toisessa tuotteessa oleviin epäkohtiin, joka on silloin valikoitunut tarkastettavaksi. Tarkastuksilla on tarkastettu eri tuotteet, jotka ovat kuitenkin molemmat olleet ravintolisiä, eli samaan elintarvikeryhmään kuuluvia, ja joissa molemmissa on todettu lääkkeellistä markkinointia.

Toimijan edustajan kirjoittaman mukaan epäkohta oli korjattu ennen pöytäkirjan lähettämistä, mutta asia ei ole ollut tällöin todennettavissa, koska sitä ei ole saatettu tiedoksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen ennen pöytäkirjan lähettämishetkeä (29.9.2025).

Tarkastuskertomus lähetettiin 29.9.2025. Toimijan edustajan sähköposti saatiin tiedoksi 1.10.2025. Eli tarkastuskertomuksen lähetyshetkellä toimijan tekemästä korjauksesta ei ollut tosiasiallista tietoa. Samoin myös kuulemiskirje lähetettiin 29.9.2025.

Toimija on tällä hetkellä sähköpostitse nähdyn perusteella korjannut asian. Kuitenkaan asiaan liittyvää seurantatarkastusta ei ole tehty, koska toimijaa kuultiin (29.9.2025) elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, joka liittyi toimijan elintarvikkeiden markkinoinnissa tarkastuksilla todettuihin toistuviin epäkohtiin. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta teki asiaa koskevan päätöksen (11.11.2025 § 126) ja asia on vielä kesken.

Koska toimijan elintarvikkeiden (ravintolisien) markkinoinnissa on ollut toistuvasti epäkohtia ohjauksesta ja kehotuksista huolimatta, on markkinoinnin lainsäädännön mukaiseksi korjaamisen varmistamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys, jota tehostetaan uhkasakolla, jotta voidaan varmistaa jatkossa, että lääkkeellisiä ja harhaanjohtavia väitteitä ei käytetä elintarvikkeiden markkinoinnissa.

”Tarkastuskertomus 29.9.2025 (Puhdas+ NamiVita) Näiden aiempien epäkohtien lisäksi elintarviketarkastaja esittää lisäperusteena tarkastuskertomuksessa 29.9.2025 mainitun Valittajan tuotteen Puhdas+ NamiVita, josta Keski-Uudenmaan ympäristökeskus oli ennen seurantatarkastukseen liittyvän määräajan umpeutumista vastaanottanut ilmoituksen, että ravintolisää nimeltä NamiVita markkinoitiin ”karkkimaisena”. Elintarviketarkastaja katsoi tuotteen markkinoinnin harhaanjohtavaksi, koska tuotteen nimi

on "NamiVita" ja esimerkiksi käyttöohjeet "aikuiset ja lapset: 2 karkkia päivässä, lapset 3-10 v: 1 karkki päivässä" sekä sosiaalisen median mainos ja julkaisu "näyttää karkilta, toimii kuin monivitamiini puhdas+ namivita, appelsiinin makuinen vitamiinikarkki" viittaavat yksiselitteisesti makeiseen. Myös tuotteen muoto on vastaava kuin markkinoilla olevan makeisen ("metsämarjat"). Tämä on peruste yhdistyy päävelvoitteeseen 1.

Valittaja ei pidä tuotenimeä Puhdas+ NamiVita tai sen markkinointia harhaanjohtavana. Karamellimaisuutta jäljittelevän estetiikan hyödyntäminen vitamiinivalmisteissa on yleisesti käytössä oleva ja kuluttajien tuntema konsepti. Tällä on myös todettu saatavan tavanomaisista vitamiinivalmisteista poikkeavia hyötyjä, kuten parempi noudattaminen (ne ovat maun ja muodon vuoksi miellyttävämpiä käyttää) ja sopivuus erityisryhmille, joilla voi olla nielemisvaikeuksia kokonaisilla tableteilla (kuten lapset ja vanhukset). Vastaavia valmisteita on Euroopassa laillisesti tarjolla lukemattomia ja niitä on myyty Suomessakin jo pitkään.

Tuotteen nimen ei ole ollut tarkoitus viitata makeiseen. "Nami" (englanniksi "yam") on onomatopoeettinen "nam"-ääntä jäljittelevä sana: se matkii suun liikettä ja ääntä, kun syödään jotain hyvää. Sanalla oli tarkoitus viitata siihen, että kyseessä on hyvänmakuinen vitamiinivalmiste. "Vita" puolestaan antaa kuluttajalle heti mielikuvan vitamiinivalmisteesta, ei karamellista. Tuote ei myöskään ole nallekarkin tai muuten karamelliin muotoinen, kuten monet muut markkinoilla olevat vastaavat valmisteet, vaan sen vadelmaa jäljittelevä muoto viittaa pikemminkin vitamiineihin ja terveellisyyteen kuin karamelliin.

Sinänsä pitää paikkansa, että alussa tuotteen annostusohjeessa käytettiin sanaa "karkki", mutta tämä ei ollut kovin näkyvästi markkinoinnissa esillä. Kyseessä oli mainostoimiston idea, jolla pyrittiin hassuttelevasti hyödyntämään vitamiinien yleisesti mielletyn terveellisuuden ja karamelliin yhdistyvien mielikuvien vastakkaisuutta ja jonka kuka tahansa keskiverto kuluttaja ymmärtää huumoriksi. Ilmaisun tulkitseminen kirjaimellisesti siten, että olisi tarkoitettu tuotteen olevan karkkia, edellyttää asiayhteyden ja tuotteen muiden ominaisuuksien täydellistä sivuuttamista. Sana "karkki" kuitenkin poistettiin välittömästi kaikkialta, kun Valittaja sen havaitsi.

Tuotteen pakkaustapana on ravintolisäpurkki, jossa on erityinen lapsiturvakorkki, mikä myös Ruokaviraston mukaan puoltaa sitä, ettei tuotetta myydä karamellina. Tuotteen pakkausmateriaaleissa on kehoitettu pitämään tuote poissa lasten ulottuvilta. Nämä tekijät yhdessä tekevät turhaksi sen elintarviketarkastajan huolen, että markkinointi johtaisi tuotteen liialliseen käyttöön lapsilla. Lisäksi tuotteen myyntikanavina ovat apteekit ja terveystuotekaupat sekä päivittäistavarakaupoissa ravintolisähylly tai vitamiinihylly.

Kuluttajalle ei näin ollen ole mitenkään voinut syntyä mielikuvaa, että kyseessä olisi jokin muu kuin vitamiinivalmiste eli ravintolisä.

Ruokavirastonkanta asiaan ei ole niin yksiselitteinen kuin valituksen kohteena olevan päätöksen perusteluissa annetaan ymmärtää. Tiedusteltaessa asiaa Ruokaviraston erityisasiantuntija Anna Mizrahilta, hän vastasi, että sanan "nami" käyttäminen ravintolisän nimessä voi olla harhaanjohtavaa mutta että asiaan vaikuttavat myös käyttötarkoitus, tuotteen ulkomuoto (esim. nallen muotoinen viinikumi viittaa karamelliin), pakkaustapa (turvakorkillinen purkki viittaa muuhun kuin karamelliin) ja myyntitapa (myydäänkö selkeästi ravintolisänä vai karamellina). Mizrahi ei vahvista elintarviketarkastajan väitettä Ruokaviraston "selkeästä linjauksesta" sanalle "nami", vaan pikemminkin hänen vastauksensa osoittaa, ettei tällaista yksiselitteistä linjausta ole, vaan asiaan vaikuttavat monet tekijät.

Näillä perusteilla NamiVita-tuotteen markkinointia ei ole ollut harhaanjohtavaa. Tuotetta on selvästi myyty ravintolisänä (vitamiinivalmisteena), ei karamellina. Valittaja on kuitenkin, varmistaakseen nimen säilymisen samana, muuttanut tuotteen nimen muotoon "Puhdas+ PehmoVita". Muutos toteutettiin 6.10.2025 alkavalla viikolla 41. Näin ollen siitä huolimatta, mihin tuotenimen Namivita arvioinnissa lopulta päädytään, mahdollinen epäkohta joka tapauksessa poistettiin viipymättä."

Toimijan edustaja antaa perusteluissaan ymmärtää, että tuotteen karkkina markkinoinnin idea on ollut mainostoimiston vastuulla. Vastineen mukaan esimerkiksi tuotteen turvakorkillinen pakkaustapa on ollut ravintolisälle ominainen.

On tosiasia, että elintarvikelainsäädännön mukaan toimija, tässä tapauksessa New Organics Oy, on lopullisessa vastuussa markkinoille päästetystä elintarvikkeesta, vaikka ulkopuolinen taho laatisi markkinointimateriaalin tai vastaisi markkinoinnista. Yleisesti se, että

toimijan toimintaa voitaisiin pitää huolellisena, kuten aiemmin annettussa vastineessa on annettu ymmärtää, edellyttäisi sen, että tämänkaltaiset ja muut elintarvikkeen markkinoinnin lainsäädännön mukaisuuteen liittyvät asiat varmistettaisiin ja tarvittaessa korjattaisiin omavalvonnan toimenpiteenä ennen tuotteen markkinoille päästämistä.

Elintarvikkeiden markkinointia tarkastellaan kokonaisuutena, johon on vaikutusta mm. tuotteen kaikilla teksteillä ja mainoskuvilla. Kyseessä on ravintolisän markkinointiin liittyvä asia, jonka kokonaisuuden todettiin tarkastushetkellä tuotteen muiden ominaisuuksien kanssa olevan lainsäädännön vastaista. Koska tuotteen vapaaehtoinen markkinointiin liittyvä materiaali, tuotteen muoto, lainsäädännön edellyttämät tuotteen käyttöohjeet ja nimi muodostivat asiayhteyden keskenään, jossa ravintolisää markkinoitiin makeiseen rinnastettava tuotteena, jolloin kuluttajaa johdetaan harhaan. Asetuksen (EY) N:o 178/2002 artiklan 16 mukaan rajoittamatta yksityiskohtaisempien elintarvikelainsäädännön säännösten soveltamista elintarvikkeiden merkinnät, mainonta ja esillepano, myös niiden muoto, ulkonäkö ja pakkaukset, käytetyt pakkausmateriaalit, tapa, jolla ne on aseteltu, ja olosuhteet, joissa ne esitellään, sekä tiedot, joita niistä annetaan millä tahansa tavalla, eivät saa johtaa kuluttajia harhaan.

Elintarvikkeen tietojen, kuten nimen ja käyttöohjeen sekä sen markkinoinnin harhaanjohtavuuden kokonaisuus tulee ottaa asiassa huomioon. Kuten kuulemiskirjeessä on todettu, ravintolisä on yksiselitteisesti tuotu markkinoille lainsäädännön vastaisesti "karkkimaisena". Verkkosivujen markkinointimateriaalit sekä mm. tuotteen käyttöohje ja sosiaalisen median julkaisut ovat viitanneet karkkiin. Vaikka materiaalit olisivat nyt jo "piilotettu" kuluttajilta, niin huomioiden markkinoilla jo olleen elintarvikkeen erityispiirteet ja ominaisuudet, kuten mainonta ja elintarvikkeen esillepano, muoto / ulkonäkö, sekä tapa ja olosuhteet, jolla se on ollut esillä, on nimessä olevan ilmaisun "nami" epätodennäköistä olettaa viittavan toimijan kertomaan ravintolisänä myytävän tuotteen herkulliseen makuun. Tällöin ravintolisän nimessä oleva ilmaisu "nami" on harhaanjohtava.

Toisin kuin toimijan edustajan perusteluissa ilmoitetaan, Ruokavirasto on vahvistanut Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen elintarviketarkastajan kannan. Asia vahvistettiin Ruokavirastosta sähköpostitse, jonka jakelussa kaksi toimijan edustajaa (markkinointijohtaja ja toimitusjohtaja) ovat myös olleet mukana, jolloin heidän voidaan olettaa olevan asiasta tietoisia.

Elintarviketarkastajan 18.9.2025 kirjoittama viesti sähköpostiketjuun toimijalle ja Ruokaviraston edustajalle: "Lopputulema kuitenkin on se, että ravintolisä on tuotu markkinoille "karkkimaisena". Markkinointimateriaalit sekä mm. käyttöohje ovat osittain viitanneet / viittaavat karkkiin. Vaikka materiaali olisi nyt jo "piilotettu", niin tämän vuoksi nimessä olevan ilmaisun "nami" on epätodennäköistä olettaa viittavan kertomaanne ravintolisänä myytävän tuotteen herkulliseen makuprofiiliin."

Ruokaviraston 19.9.2025 viimeisin vastaus asiaan liittyvään sähköpostiketjuun: "Ruokavirastolla ei ole asiaan lisättävää ja jaamme paikallisen elintarvikevalvontaviranomaisen näkemyksen asiasta." Viestin lähetti tuolloin Ruokaviraston erityisasiantuntija Anna Mizrahi

Toimijan edustajan perusteluissa kirjoitetun mukaan muuttanut tuotteen nimen muotoon Puhdas+ PehmoVita. Muutos toteutettu 6.10.2025. (Tuotetta on vielä 11.1.2026 havaittu olevan vähittäismyynnissä nimellä Puhdas+ NamiVita.)

"3.1.3 Muita taustatietoja tarkastuksista ja niissä ilmenneiden tietojen huomioimisesta Kyseessä olevan elintarviketarkastajan toiminnasta on puuttunut vuorovaikutuksellinen ohjaus, mikä on huomattavasti hankaloittanut asiointia. Hän ei esimerkiksi ole yksilöinyt tarkastuksessa ilmoitettavia tietoja ja dokumentteja, vaan on enempiä kyselemättä kirjannut niiden puuttumisen epäkohdaksi."

Toimijaa on vuosien aikana neuvottu ja ohjattu useita kertoja suunnitelmallisiin elintarvikevalvonnan tarkastuksiin liittyvissä asioissa käytössä olevien resurssien ja elintarvikealan toimijoiden tasapuolisen kohtelun edellyttämän etiketin mukaisesti. Toimijaa on ohjattu esimerkiksi kertomalla lisätietoja tarkastuksen viimeisimmästä tilanteesta ja pyydetty toimittamaan lisää tarvittavia tarkentavia asiakirjoja. Joskus on asetettu määräaika asiakirjojen lähettämisen varmistamiseksi, mutta kaikkia tarvittavia asiakirjoja ei ole saatu pyynnöstä huolimatta, jolloin tarkastus on viety loppuun saatavissa olevilla tiedoilla. Ohjauksen ja neuvonnan toteennäyttämistä on olemassa toimijan edustajan kanssa käytyä "sähköpostien vaihtoa" usean vuoden ajalta (alkaen 2016).

Puhdas+ Berberiini -tuotetta koskevan tarkastuksen (29.9.2025) kohdalla hän on jopa kieltäytynyt hyväksymästä inhimillisen virheen korjaamista (vahingossa lähetetty pakkausmerkintöjen vanha versio) sillä perusteella, että "sitä ei ole saatettu tiedoksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen ennen pöytäkirjan lähettämishetkeä", ja pelkästään tällä perusteella "New Organics Oy ei ollut toiminut annetun kehotuksen mukaisesti", vaikka tosiasialla oli toiminut.

Elintarviketarkastaja on siis perustellut Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle tekemää esitystään todennäköisesti virheelliseksi tietämällensä oletuksella säilyttääkseen Valittajan markkinoinnin epäkohdista edes yhden vielä muodollisesti korjaamattomana, jotta voisi osoittaa, ettei kehotusta ole noudatettu."

Tarkastaja ei ole kieltäytynyt hyväksymästä virheen korjaamista, mutta asiaa ei ole tosiasialla saatu tiedoksi ennen tarkastuskertomuksen lähettämistä ja kuulemisen lähettämistä. Tarkastuskertomus ja kuuleminen lähetettiin 29.9.2025. Toimijan edustaja lähetti sähköpostitse pakkausmerkinnät 1.10.2025. Eli valmiin tarkastuskertomuksen lähetyshetkellä 29.9.2025 toimijan tekemästä korjauksesta ei ollut tarkastajalla mitään tietoa. Asia on tällöin tarkastuskertomuksessa arvioitu Ruokaviraston Oiva-ohjeiden mukaisesti arvosanalla huono D. Kuten aikaisemmin kerrottiin, niin asiaan liittyvää seurantatarkastusta ei ole tehty, koska asia on kesken.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöstä ei ratkaistu tämän yksittäisen asian perusteella. Päätös on perustunut kokonaisuudessaan toimijan ravintolisien markkinoinnin epäkohtien toistuvuuteen samaan elintarvikeryhmään kuuluvien ravintolisien osalta, jotka on todettu tarkastellulla aikavälillä peräkkäisillä suunnitelmallisilla tarkastuksilla.

Toimijan toiminta viittaa siihen, että lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja väiteasetuksen vastaiseen markkinoinnin lopettamiseen ei voida riittävällä tavalla vaikuttaa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tarkastuksiin liittyvillä menettelytavoilla, kuten neuvonnalla, ohjauksella ja kehotuksilla, on tarpeen antaa uhkasakolla tehostettu elintarvikelain § 55 mukainen määräys epäkohtien korjaamisen / poistamisen varmistamiseksi jatkossa.

"Yleisesti päätöksen perustelut antavat ymmärtää, että tarkastuksissa olisi tarkastettu vain 1-3 ravintolisää Valittajan koko 200 elintarvikkeeksi luokiteltavan tuotteen valikoimasta. Tämä antaa väärän kuvan tarkastuksen kattavuudesta. Tosiasialla tarkastuksen keskittyminen tiettyihin tuotteisiin johtuu elintarviketarkastajan jo ennen tarkastusta saamiin tietoihin. Paitsi että ravintolisien markkinointiin kohdistuu hyvin vilkasta kansalaisaktivismia, myös markkinoilla toimivat yritykset tekevät toisistaan ilmoituksia, mikä korostuu Valittajan kohdalla: koska New Organics Oy on hyvin nopeasti kasvava yritys, kilpailijat kohdistavat siihen tavanomaista suurempaa huomiota.

Elintarviketarkastajan esittämä väite, että Valittaja on antanut vastineessaan viitteitä siitä, että lääkkeellisen väitteen käyttö olisi ollut tietoista ja tarkoituksellista, ei voi olla muuta kuin tarkoitushakuista vääristelyä.

Hänen perusteeksi esittämänsä tieteellisiin tutkimuksiin perehtyminen ei väitteen käytöstä tällaista tee. Tilanne, jossa Valittaja on joutunut tasapainoilemaan pyrkiessään kertomaan tuotteesta kuluttajalle olennaiset tiedot mutta samalla noudattamaan absurdin rajoille laajennettuja kieltoja, on ollut äärimmäisen haastava. Tässä tasapainossa pysyminen on kuitenkin ollut Valittajan toiminnassa johtavana periaatteena.”

Käytännössä tarkastuksilla on tarkastettu 1–3 tuotetta vuosittain.

Tarkastettavien tuotteiden määrä riippuu yleisesti toiminnan riskiluokasta ja tuotteiden määrästä. Elintarvikevalvonnan tarkastukselle valitut tuotteet perustuvat riskinarviointiin, jolloin esimerkiksi kuluttajalta tai muulta taholta saatu haittailmoitus / ilmianto tuotteen lääkkeellisestä markkinoinnista nostaa tuotteen riskiä, ja tuote valikoituu siten todennäköiseksi tarkastuksen kohteeksi.

On siis totta, että tarkastajan tietoon tulee yleisesti ilmoituksia useiden toimijoiden osalta liittyen ravintolisien ja muiden elintarvikkeiden epäkohtiin. Ilmoitukset usein perustuvat kuluttajien ja toisten yritysten havaintoihin ja ovat monesti aiheellisia. Tosiasia on myös se, jos markkinoille saatetuissa tuotteissa ei ole havaittavia epäkohtia esimerkiksi kuluttajien tai muiden yritysten arvion mukaan, ei niistä myöskään tule ilmoituksia.

Tieteellisiin tutkimuksiin perehtyminen on jokaisen vapaasti valittavissa eikä asialla ole vaikutusta päätökseen. Kuitenkaan tieteellisiä tutkimuksia esimerkiksi ravintolisän ainesosista ei tule millään tavalla liittää maitohappobakteereita sisältävään tuotteeseen, jos ne sisältävät lääkkeellisiä väitteitä, koska kyseisessä tapauksessa ei ole lääkevalmiste vaan elintarvike, jota myydään esimerkiksi apteekissa. Kuten aikaisemmin on todettu, etenkin maitohappobakteerit ovat hyvä esimerkki siitä, ettei niistä julkaistuilla tieteellisillä tutkimuksilla ole painoarvoa elintarvikkeiden markkinoinnissa, koska niille ei myöskään ole hyväksyttyjä (tai odotustilassa olevia väitteitä), joita voisi elintarvikkeen markkinoinnissa käyttää.

Toimijan maitohappobakteereja sisältävän ravintolisän lääkkeellisen väitteen tietoisella ja tarkoituksellisella käytöllä tarkoitetaan sitä, että toimijan aiemmassa vastineessa kerrotaan, kuinka yritys on pyrkinyt käyttämään väitteestä erilaista sanamuotoa kuin Ruokaviraston väiteoppaassa esimerkkinä ilmoitettu lääkkeellinen väite. Väiteoppaassa esimerkkinä käytetty lääkkeellinen väite on ”hoitaa ripulia” ja toimijan markkinoinnissa käyttämä ”käytetään usein ripulin hoitoon”. Elintarvikelainsäädännön näkökulmasta voidaan todeta, että molemmat väitteet ovat elintarvikkeiden markkinoinnissa kiellettyjä lääkkeellisiä väitteitä, koska ne viittaavat elintarvikkeella tai sen ainesosalla olevan osuutta ihmisen sairauden hoitamiseen.

Toimijaa on myös vuonna 2018 sähköpostitse neuvottu / ohjeistettu verkkosivuilla olevaan ravintolisään liittyvän blogitekstin ”kuusi tapaa tukea vatsasi hyvinvointia” korjaamisesta, koska siellä kirjoitettiin turistiripulin hoidosta, joka on viitannut lääkkeellisiin ominaisuuksiin.

Aiemmassa vastineessa toimijan edustaja kertoo New Organics Oy:llä olevan nykyään valikoimassa noin 200 elintarvikkeeksi luokiteltavaa tuotetta. Samalla vastineessa vedotaan määräysten epäkohtien vähyyteen ja siihen, että niitä on ollut vain kerran vuodessa ja erityyppisissä tuotteissa suuresta tuotemäärästä huolimatta.

Jos yrityksellä on valikoimassaan noin 200 elintarvikkeeksi luokiteltavaa tuotetta, voi toiminnan riskiluokka olla korkea. Erityisesti riskiluokka on korkea silloin, jos tuotteet ovat pääosin ravintolisäksi luokiteltavia ja niistä käytetään markkinoinnissa väitteitä. Tällöin suuri tuotemäärä ja runsas väitteiden käyttö eri markkinointikanavissa edellyttävät sitä, että toimijalla on oltava käytössään riittävä erityisosaaminen esimerkiksi ravintolisien markkinoinnissa käytettyjen väitteiden osalta.

Tarkastellulta jaksolta 29.6.2023 - 29.9.2025 toiminnan tarkastuksilla on havaittu elintarvikkeiden markkinoinnissa korjattavaksi arvioituja epäkohtia toistuvasti. Usein tarkastuskertomusten rivi (13.3 markkinointi) on sisältänyt enemmän kuin yhden epäkohdan, jotka arvioidaan Oiva-järjestelmän mukaisesti samalla tarkastettavalla rivillä.

Tarkastuskertomuksissa epäkohtia ko. rivillä on ollut yhteensä viisi liittyen elintarvikkeiden lääkkeelliseen markkinointiin ja yhteensä neljä liittyen elintarvikkeiden harhaanjohtavaan / väiteasetuksen vastaiseen markkinointiin. Kaikki tuotteet, joissa epäkohtia on havaittu ovat olleet ravintolisiä, eli samaan elintarvikeryhmään kuuluvia. Yhdellä tarkastuksella on tarkastettu 1–3 ravintolisää koko valikoimasta. Samaa kerran tarkastettuun ravintolisään ei pääsääntöisesti kohdisteta uutta tarkastusta, ellei esimerkiksi sen koostumus olennaisesti muutu.

Epäkohtia on todettu toistuvasti jokaisella suunnitelmallisella tarkastuksella tarkastellun jakson aikana. Toimijan toimintaan on tarkoitus kohdistaa elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen tarkastus elintarvikevalvonnan järjestelmän riskinarvioinnin perusteella (riskiluokka 4) kaksi kertaa vuodessa. Toimintaan on tehty kolme suunnitelmallista tarkastusta, joiden osalta havaittujen epäkohtien vuoksi on tehty neljä seurantatarkastusta. Eli jokaista suunnitelmallista tarkastusta kohti on tehty vähintään yksi seurantatarkastus.

Toimijalla on siis valikoimassaan noin 200 elintarvikkeeksi luettavaa tuotetta, joista elintarvikevalvonnan tarkastuksella tarkastetaan 1–3 kappaletta. Kaikki tarkastetut toimijan tuotteet ovat olleet ravintolisiä, eli samaan tuoteryhmään kuuluvia. Jos elintarvikkeiden markkinoinnissa käytetään lääkkeellisiä / harhaanjohtavia / väiteasetuksen vastaisia väitteitä, on kyseessä (HE 3/2021) tarkoittama laiminlyönti. Jos edellä mainittuja väitteitä käytetään elintarvikealan toimijan ravintolisien markkinoinnissa toistuvasti, on kyseessä toistuva laiminlyönti.

Toimijan edustajan aiemmassa vastineessa kirjoittaman mukaan tarkastuksilla todetut epäkohdat ovat perustuen tuotevalikoiman suureen määrään olleet ”pikemminkin satunnaisia lipsahduksia kuin huolimattomuutta tai varsinkaan piittaamattomuutta osoittavia todisteita.” Samalla epäkohtien esitetään johtuvan tarkastuksilla eri asioiden painotuksista ja tiukentuneista tulkinnoista. Ja todetaan se, ettei yhtiö ole tiedon saatuaan toistanut samoja epäkohtia.

Toimijan toiminnan markkinointiin liittyvien väitteiden käytön ei tule perustua siihen, että asiat korjataan jokaisen elintarvikevalvonnan tarkastuksen yhteydessä vasta tarkastuskertomuksen kehotuksesta / korjattavaa arvioinnista. Tällöin asian toistuvuuteen voidaan puuttua elintarvikelain mukaisella hallintopakolla.

Hallinnollisia pakkokeinoja voidaan tarvittaessa tehostaa uhkasakolla, jos elintarvikealan toimija on aiemmin jättänyt noudattamatta säännöksiä ja kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä. (Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 3/2021).

Toimijan toimintapa elintarvikkeiden markkinoinnissa antaa viitteitä siitä, että suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan keinot eivät ole riittäviä lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja perustelemattoman väiteasetuksen vastaisen markkinoinnin lopettamiseksi. Näin ollen (HE 3/2021 ”kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä”).

3.1.4 Elintarvikelain 55 §:n määräys ja 68 §:n uhkasakko

Valituksen kohteena olevan päätöksen määräyksille ja uhkasakoille tulisi löytyä johdonmukainen peruste viimeisimmästä tarkastuskertomuksesta 29.9.2025. Siinä listatuissa kolmesta valvontatoimenpiteestä kuitenkin vain yhden, Puhdas+ Berberiini -tuotteen kohdalle on kirjattu ”Elintarvikemääräysten vastaisuuden poistamismääräys EtL 55 §”. Kahden muun huomion kohdalle on kirjattu valvontatoimenpiteeksi ”kehotus”, minkä johdosta niistä ei luottamuksensuojan nojalla pitäisi välittömästi seurata ankarampaa toimenpidettä, varsinkaan kun toinen korjattiin viipymättä ja toiselle saatiin siirtymäaika. Näin ollen ainoa epäkohta joka tarkastuskertomuksen 29.9.2025 pohjalta voisi antaa riittävän syyn elintarvikelain 55 §:n määräykselle, on Puhdas+ Berberiini -tuotteen markkinoinnissa käytetty lääkkeelliseksi tulkittu väite.

Puhdas+ Berberiini -tuotteen markkinoinnissa käytetty väite puolestaan on tullut korjatuksi jo hyvissä ajoin ennen tarkastusta. Se on päätöksen perusteluissa esitetty korjaamattomana ainoastaan sillä muodollisella perusteella, ettei elintarviketarkastaja ole suostunut hyväksymään Valittajan oikaisua.

Tästä johtuen ainoa valituksen kohteena olevan päätöksen peruste, joka voisi viimeisimmän tarkastuskertomuksen pohjalta tulla kyseeseen määräysten ja uhkasakkojen perusteena, on epätosi.

Yllä on hallituksen esitykseen viitaten osoitettu, että olemassa olevan epäkohdan lisäksi uhkasakon määrääminen edellyttäisi, että sen päävelvoite on selkeästi yksilöity siten, että siinä täsmennetään sekä korjattavat epäkohdat että toimenpiteet, joilla kukin niistä tulisi korjata. Valituksen kohteena oleva päätös ei täytä näistä edellytyksistä kumpaakaan. Päätöksen antamisen hetkellä kaikki epäkohdat oli jo korjattu, eli mitään päävelvoitteen perusteeksi kyseeseen tulevaa epäkohtaa ei ollut olemassa. Tästä syystä päävelvoitteet on muotoiltu yleisessä muodossa siten, että ne kohdistuvat hypoteettisiin epäkohtiin. Tällainen uhkasakon käyttö ei ole hyväksyttävää ja rinnastuu hallituksen esityksessä mainittuun esimerkkiin riittämättömästi yksilöidystä päävelvoitteesta (”työpaikan toimitilat tulee saattaa työturvallisuuslainsäädännön edellyttämään kuntoon”).

Tarkastuskertomuksessa 29.9.2025 ilmoitetaan, että toimijaa kuullaan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta (TUUDno-2025-2000). Tässä hallintolain edellyttämässä kuulemisessa kerrotaan asiaan liittyvät taustatiedot, joita tarkastuksilla on havaittu, ja joilla on pyritty osoittamaan lääkkeellisen ja harhaanjohtavan markkinoinnin toistuvuus toimijan elintarvikkeiden kohdalla. Kuulemisessa on tuotu esiin epäkohtia kahden vuoden ajalta, jotta niiden toistuvuus todettavissa. Kuuleminen on toimitettu samana päivänä kuin tarkastuskertomus.

Asioita on myös tarkennettu esimerkiksi toimijan antaman vastineen perusteella päätökseen. Päätös perustuu siihen, että New Organics Oy:n elintarvikkeiden markkinoinnissa on tarkastuksilla todettu toistuvia epäkohtia, joiden korjaaminen on seurantatarkastuksen avulla varmistettu. Toimijan kuluttajille tarkoitettussa (sekä terveydenhoitoalan ammattilaisille tarkoitettussa) markkinointimateriaalissa on toistuvasti todettu elintarvikelainsäädännön vastaista markkinointia. Lainsäädännön vastainen markkinointi on ollut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 vastaista lääkkeellistä / harhaanjohtavaa ja / tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 vastaista.

Koska epäkohtia elintarvikkeiden markkinoinnissa, kuten lääkkeellistä markkinointia, harhaanjohtavaa markkinointia ja väiteasetuksen vastaista markkinointia, on ollut toistuvasti suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan neuvonnasta, ohjauksesta ja kehotuksista huolimatta epäkohtia, toimijan New Organics Oy:n epäkohtien toistuvuus elintarvikkeiden markkinoinnissa viittaa siihen, että elintarvikkeiden lääkkeellistä, harhaanjohtavaa ja

väiteasetuksen vastaista markkinointia ei voida kokonaan poistaa / lopettaa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan menetelmien, kuten tarkastuksilla annettujen kehotusten avulla. Tällöin markkinoinnin lainsäädännön mukaiseksi korjaamisen varmistamiseksi jatkossa on tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys, jonka päävelvoitteita tehostetaan uhkasakolla.

Hallituksen esityksessä elintarvikelain 55 §:n määräyksen yhdeksi edellytykseksi asetettu toistuvuus tulee tulkita edellä perustellulla tavalla saman epäkohdan toistumiseksi. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kaikki epäkohdat ovat olleet keskenään hyvin eri tyyppisiä. Ainoa yhdistävä tekijä on ollut kolmen väittämän (väitetty) lääkkeellisyys. Näissäkin tapauksissa kielletyksi tulkitut väitteet ovat keskenään niin erilaisia, ettei aiemman epäkohdan ymmärtäminen kielletyksi auta ymmärtämään myöhempää: kiello viitata erektioon ja reseptittömyyteen Erexion XXL -tuotteen markkinoinnissa ei ohjaa ymmärtämään, ettei maitohappobakteerien notorista käyttötarkoitusta saa mainita Puhdas+ Vahva Maitohappobakteerin markkinoinnissa; eivätkä nämä yhdessä ohjaa ymmärtämään miksei Puhdas+ Berberiini -tuotteen ainesosan kuulumista perinnekulttuuriin saa kertoa. Täten toistuvuus ei ole asiassa ollut sellaista, että se osoittaisi Valittajan toiminnassa sellaista piittaamattomuutta, että samojen epäkohtien olisi syytä olettaa toistuvan. Näillä perusteilla elintarvikelain 55 §:n määräyksen antamisen ja varsinkin 68 §:n uhkasakon asettamisen edellytykset eivät täyty. Myös valituksen kohteena olevassa päätöksessä asetettujen uhkasakkojen määrällinen kohtuuttomuus (yhteensä 20 000 €) tulee selkeästi esiin, kun sitä verrataan seuraamusmaksun 5 000 €:n enimmäismäärään: asetettujen uhkasakkojen yhteismäärä on siihen nähden nelinkertainen, vaikka osa seuraamusmaksua koskevan lainkohdan soveltamisperusteista on hyvinkin vakavia laiminlyöntejä (esim. "ei noudata 17 §:ssä säädettyä vakavia vaaroja tai ruokamyrkytyksiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta").

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla käytetään Oiva-järjestelmää, jonka laatimat Ruokaviraston ohjeet perustuvat elintarvikelainsäädäntöön. Jos elintarvikkeen markkinointi on lääkkeellistä, harhaanjohtavaa tai väiteasetuksen vastaista, muodostuu arvosanaksi joko korjattavaa C tai huono D, joista kumpikin voi sisältää useita erilaisia epäkohtia. Arvosanaksi muodostuu C korjattavaa, jos epäkohdat heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan. Pääsääntöisesti arvosanaksi muodostuu Huono D, jos epäkohdat vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa vakavasti harhaan tai toimija ei ole noudattanut annettuja määräyksiä. Annettujen määräyksien noudattamatta jättäminen tarkoittaa myös sitä, että arvostana korjattavaa C on annettu toistuvasti, eikä voida varmistua asian lopullisesta korjaamisesta.

(Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 3/2021) Hallituksen esityksessä todetaan, että 1 § momentin 2 mukaan lain tarkoituksena olisi myös varmistaa elintarvikesäännösten riskiperusteinen soveltaminen. Elintarvikesäännösten velvoitteita toimeenpantaessa ja niiden noudattamista valvottaessa olisi otettava huomioon toimijan harjoittaman toiminnan luonne ja laajuus sekä muut elintarviketurvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat seikat. Riskiperusteisuutta sovellettaisiin siinä laajuudessa kuin se kulloinkin kyseessä olevan lainsäädännön osalta on mahdollista. Jos esimerkiksi jonkin elintarvikkeen koostumukselle tai merkinnöille on säädetty yksityiskohtaiset vaatimukset, niistä ei voi poiketa riskiperusteisesti, ellei tästä olisi nimenomaan erikseen säädetty. Toimijan harjoittamalla omavalvonnalla on vaikutusta toiminnasta aiheutuvaan riskiin.

Ravintolisien markkinoille saattaminen (valmistuttaminen, tukkumyynti) on korkean riskiluokan toimintaa. Ravintolisiä markkinoille saattava toimija vastaa tuotteen turvallisuudesta. Esimerkiksi elintarviketiedot ja markkinointi ovat osa tuotteen turvallisuuteen liittyviä asioita. Jos elintarvikkeen markkinoinnissa / elintarviketiedoissa annetaan sellainen

kuva, että elintarvikkeeseen liittyy ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, tai viitataan sellaisiin ominaisuuksiin, tai harhaanjohtavia tietoja, tai esitetään väiteasetuksen vastaisia väitteitä, ei asian tarkastamisesta voi poiketa riskiperusteisesti, vaan asia arvioidaan Oivassa joko korjattavaksi tai huonoksi.

Toimijan on elintarvikelainsäädännön mukaan varmistettava toimintansa olevan kaikilta osin asianmukaista. Myös toimijan harjoittaman omavalvonnan yleinen toimivuus ja tehdyt toimenpiteet vaikuttavat asiaan. Esimerkiksi, jos toimija ei noudata riittävää huolellisuutta ja omavalvonnassaan havaitse ja hallitse riittävällä tasolla toimintaan liittyviä riskejä, korjaa itsenäisesti havaittuja epäkohtia, kuten toistuvia lääkkeellisiä väitteitä, harhaanjohtavia väitteitä tai perustelemattomia väitteitä markkinoille saatetuissa elintarvikkeissa, ilman elintarvikevalvonnan puuttumista asiaan toistuvilla kehotuksilla, niin omavalvonta ei tällöin toteudu toiminnassa riittävällä laajuudella. Tällöin toiminta ei ole lainsäädännön mukaista.

Toimijan elintarvikkeiden, tässä tapauksessa samaan elintarvikeryhmään kuuluvien ravintolisien lääkkeellinen markkinointi on näin ollen ollut toistuvaa, koska asiasta on annettu kehotuksia peräkkäisillä tarkastuksilla noin kahden vuoden aikana ja lääkkeellistä markkinointia ei ole kokonaan lopetettu kehotuksista huolimatta. Jos toimijan toiminnassa tarkastusten yhteydessä todetaan toistuvasti esimerkiksi lääkkeellistä tai harhaanjohtavaa markkinointia tai toimija ei ole noudattanut annettuja määräyksiä, voidaan asiaan puuttua elintarvikelain mukaisella hallintopakolla.

Toimijan edustaja vetoaa siihen, että "toistuvuus ei ole asiassa ollut sellaista, että se osoittaisi Valittajan toiminnassa sellaista piittaamattomuutta, että samojen epäkohtien olisi syytä olettaa toistuvan". Kuitenkin elintarvikkeita on markkinoitu lääkkeellisillä ja harhaanjohtavilla väitteillä toistuvasti. Elintarvikkeiden lääkkeellinen ja harhaanjohtava markkinointi on tulkittavissa vakavaksi laiminlyönniksi, koska ne molemmat kielletään suoraan EU: elintarvikkeita koskevassa lainsäädännössä.

Päätöksen tehosteeksi asetettujen uhkasakkojen määrä perustuu arvioon, jossa pyritään pohtimaan lainsäädännön vastaisesta toiminnasta saatavan hyödyn rahallista määrää.

3.1.5 Johtopäätelmiä Edellä lausutun perusteella Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on määrännyt kyseessä olevat päävelvoitteet ja niihin liitetyt uhkasakot tilanteessa, jossa mikään yllä viitatuista elintarvikelain 55 ja 68 §:ien tai uhkasakkolain 3.1 §:n soveltamisedellytyksistä ei toteudu. Uhkasakkoa käytetään valituksen kohteena olevassa päätöksessä uhkasakkolain tarkoituksen vastaisesti rangaistusluonteisena seuraamuksena sen jälkeen, kun viitatus epäkohdat on jo korjattu. Valituksen kohteena oleva päätös ei edusta hyvää hallintotapaa. Puhdas+ Berberiini -tuotetta koskevasta jo korjatusta epäkohdasta on yritetty tehdä muodollisesti korjaamaton pöytäkirjassa olevaan oikaisemattomaan virheeseen nojautuen. Lisäksi Valittajan pyrkimykset säännösten noudattamiseen on pyritty tarkoitushakuisilla tulkinnoilla vääristelemään tietoisesti säännösten noudattamista jättämiseksi. Asiassa ei myöskään ole noudatettu suhteellisuusperiaatetta: Kyseiset niin sanotut lääkkeelliset väittämät ovat olleet (1) reseptivapauden mainitseminen sekä (2) kaikkien muutoinkin tietämän käyttötarkoituksen ja (3) ainesosan historiallisen käyttötarkoituksen kertominen. Mikään näistä ei Valittajan käsityksen mukaan aiheuta suurta vaaraa kuluttajille, varsinkaan enää sen jälkeen, kun ne on jo korjattu.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöstä ei ratkaistu tämän berberiiniin liittyvän asian perusteella. Päätös on perustunut kokonaisuudessaan toimijan ravintolisien markkinoinnin epäkohtien toistuvuuteen samaan elintarvikeryhmään kuuluvien ravintolisien osalta,

jotka on todettu tarkastellulla aikavälillä peräkkäisillä suunnitelmallisilla tarkastuksilla. Toimijan toiminta viittaa siihen, että lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja väiteasetuksen vastaiseen markkinoinnin lopettamiseen ei voida riittävällä tavalla vaikuttaa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tarkastuksiin liittyvillä menettelytavoilla, kuten neuvonnalla, ohjauksella ja kehotuksilla, on tarpeen antaa uhkasakolla tehostettu elintarvikelain § 55 mukainen määräys epäkohtien korjaamisen / poistamisen varmistamiseksi jatkossa.

Toimijalla on siis valikoimassaan noin 200 elintarvikkeeksi luettavaa tuotetta, joista elintarvikevalvonnan tarkastuksella vuosittain tarkastetaan 1–3 kappaletta. Kaikki tarkastetut toimijan tuotteet ovat olleet ravintolisiä, eli samaan tuoteryhmään kuuluvia. Jos elintarvikkeiden markkinoinnissa käytetään lääkkeellisiä / harhaanjohtavia / väiteasetuksen vastaisia väitteitä, on kyseessä (HE 3/2021) tarkoittama laiminlyönti. Jos edellä mainittuja väitteitä käytetään elintarvikealan toimijan ravintolisien markkinoinnissa toistuvasti, on kyseessä toistuva laiminlyönti.

Toimijan toiminnan markkinointiin liittyvien väitteiden käytön ei tule perustua siihen, että asiat korjataan jokaisen elintarvikevalvonnan tarkastuksen yhteydessä vasta tarkastuskertomuksen kehotuksesta / korjattavaa arvioinnista. Tällöin asian toistuvuuteen voidaan puuttua elintarvikelain mukaisella hallintopakolla.

Hallinnollisia pakkokeinoja voidaan tarvittaessa tehostaa uhkasakolla, jos elintarvikealan toimija on aiemmin jättänyt noudattamatta säännöksiä ja kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä. (Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 3/2021).

Toimijan toimintapa elintarvikkeiden markkinoinnissa antaa viitteitä siitä, että suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan keinot eivät ole riittäviä lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja perustelemattoman väiteasetuksen vastaisen markkinoinnin lopettamiseksi. Näin ollen (HE 3/2021 ”kehotuksen antamista ei voida laiminlyönnin toistuvuuden tai muun syyn vuoksi pitää riittävänä”).

Koska toimijan ravintolisien markkinoinnin epäkohtien toistuvuus peräkkäisillä suunnitelmallisilla tarkastuksilla viittaa siihen, että lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja väiteasetuksen vastaiseen markkinoinnin lopettamiseen ei voida riittävällä tavalla vaikuttaa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tarkastuksiin liittyvillä menettelytavoilla, kuten neuvonnalla, ohjauksella ja kehotuksilla, on ollut tarpeen antaa uhkasakolla tehostettu elintarvikelain § 55 mukainen määräys epäkohtien korjaamisen / poistamisen varmistamiseksi jatkossa.

3.2 Vaatimuksen 2 (oikeudenkäyntikulut) perusteet

Päätös kohdistuu merkittävällä tavalla Valittajan liiketoimintaan ja vaikuttaa liiketoiminnan harjoittamisen olosuhteisiin ratkaisevalla tavalla: paitsi että asetetut uhkasakot ovat summaltaan huomattavia, ympäristölautakunnan päätökset ovat julkisia ja niiden sisältämät ylitulkinnot levittävät virheellistä tietoa Valittajan liiketoiminnasta haitaten Valittajan toimintaedellytyksiä. Päätöksessä rikotaan myös hyvän hallinnon tarkoitussidonnaisuuden periaatetta soveltamalla epäkohdan poistamiseksi säädettyjä normeja uhkasakkolain tarkoituksen vastaisesti rangaistusluonteisena seuraamuksena. Lisäksi päätöksessä rikotaan myös elintarvikelain tarkoitusta haittaamalla perusteettomasti elintarvikealan toimijan toimintaedellytyksiä. Valituksen kohteena olevan kaltainen päätöksenteko vaarantaa Suomen markkinoilla toimivien yritysten oikeusturvan, ja siksi päätöksestä valittaminen on laajemminkin kuin tämän yksittäistapauksen kannalta perusteltua. Valittajan liiketoimintaedellytyksien kannalta se on välttämätöntä. Näistä syistä johtuen olisi kohtuutonta, että Valittaja joutuisi itse vastaamaan

oikeudenkäyntikuluistaan.

Valittajan oikeudenkäyntikulut koostuvat asiaan perehtymiseen ja valitusasiakirjan laatimiseen käytettyihin 29 työtuntiin, jotka laskutetaan tuntiperusteisesti 200 €/h (ALV 0 %).

Tuusulan kunta toimii toimii kuntalain 8 §:n ja 51 §:n mukaisena Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vastuukuntana ja elintarvikelain 5 §:n mukaisena valvontaviranomaisena on Tuusulan kunnan viranomainen. Tällä perusteella maksuvelvollisuus oikeudenkäyntikuluista tulee osoittaa Tuusulan kunnalle.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös on tehty hallintolaki huomioiden. Päätöksen päävelvoitteiden tehosteeksi asetettujen uhkasakkojen tarkoitus on varmistaa se, että elintarvikkeiden lääkkeellinen ja harhaanjohtava markkinointi lopetetaan.

Tarkastukset ja tarkastuskertomukset on tehty virkavastuulla, ja ne ovat perustuneet elintarvikkeisiin liittyvään kansalliseen ja EU:n lainsäädäntöön sekä ohjaavan keskusviranomaisen ohjeisiin.

Elintarvikevalvontaviranomaisen asiakirjat kuten tarkastuskertomukset ja päätöspöytäkirjat ovat julkisia kaikkien elintarvikealan toimijoiden osalta, jolloin tilanne on kaikkien toimijoiden kesken tasapuolinen. Myös elintarvikkeisiin, kuten ravintolisiin, liittyvän lainsäädännön mukainen valvonta on ollut Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella tasapuolista kaikille toimijoille. Jos esimerkiksi yhden toimijan olisi mahdollista käyttää lääkkeellisiä tai harhaanjohtavia väitteitä elintarvikkeiden markkinoinnissa ilman seuraamuksia siten, että asia korjattaisiin kehotuksesta tarkastuksen yhteydessä, olisi tämä EU:n lainsäädännön vastaista. Samalla tasapuolisuus muita toimijoita kohtaan ei toteutuisi, koska tällöin vastaava toiminta tulisi mahdollistaa kaikkien osalta.

Liitteet:

Liite 1 Tarkastuskertomus 29.6.2023

Liite 2 Tarkastuskertomus 4.10.2023

Liite 3 Tarkastuskertomus 21.3.2024

Liite 4 Tarkastuskertomus 11.9.2024

Liite 5 Tarkastuskertomus 28.11.2024

Liite 6 Tarkastuskertomus 11.6.2025

Liite 7 Tarkastuskertomus 29.9.2025

Liite 8 Kuuleminen määräyksestä 29.9.2025

Liite 9 Toimijan vastine 13.10.2025

Liite 10 Pöytäkirjanote Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 11.11.2025 § 126

Liite 11 Saate hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, 8771/2025, T1 TUN

Liite 12 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Liite 13 Toimijan valitusasiakirjat 22.12.2025

Esittelijä

terveysvalvonnan päällikkö Suurkuukka Miia

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi

kokouksessa

Lausunto

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että täytöntöönpanokieltovaatimus ja muu valituksen sisältö on hylättävä. Hylkäysperusteina viitataan asian ratkaisussa 11.11.2025, § 126 annettuihin. Lisäksi hylkäysperusteina viitataan myös täytöntöönpanokieltovaatimukseen liittyviin laadittuihin perusteluihin valituksen muusta sisällöstä.

Perustelut

Päätös on tehty elintarvikkeisiin liittyvän lainsäädännön mukaisesti eikä täytöntöönpanolle katsota olevan lainmukaista estettä. Täytöntöönpano on suoritettava, koska toimijan ravintolisien markkinoinnin epäkohtien toistuvuus peräkkäisillä suunnitelmallisilla tarkastuksilla viittaa siihen, että lääkkeellisen, harhaanjohtavan ja väiteasetuksen vastaiseen markkinoinnin lopettamiseen ei voida riittävällä tavalla vaikuttaa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tarkastuksiin liittyvillä menettelytavoilla, kuten neuvonnalla, ohjauksella ja kehotuksilla, on tarpeen ollut antaa uhkasakolla tehostettu elintarvikelain § 55 mukainen määräys epäkohtien korjaamisen / poistamisen varmistamiseksi jatkossa.

Toimijan rekisteröityä elintarvikealan toimintaa on tarkastettu vuosien aikana useaan kertaan. Tällöin on oletettavaa, että toimijan ymmärrys ja osaaminen elintarvikkeiden markkinointiin liittyvissä asioissa kehittyy ja samankaltaisia markkinoinnissa tehtyjä virheitä pystytään välttämään, kuten esimerkiksi lääkkeellistä markkinointia tai harhaanjohtavaa markkinointia ei ravintolisistä käytetä.

Ravintolisiä on kuitenkin toistuvasti markkinoitu elintarvikelainsäädännön vastaisesti. New Organics Oy:n elintarvikkeiden markkinoinnissa on elintarvikevalvonnan tarkastuksilla todettu toistuvia epäkohtia, joiden korjaaminen on seurantatarkastuksen avulla varmistettu.

Toimijan markkinointimateriaalissa on elintarvikkeiden markkinoinnissa käytetty lääkkeellisiä, harhaanjohtavia ja perustelemattomia väitteitä. Väitteitä on toistuvasti todettu viimeisen noin kahden vuoden aikana tehdyillä tarkastuksilla, jolloin on kyse lainsäädännön tarkoittamasta toistuvasta epäkohdasta. Vaikka epäkohdat ovat pääosin todettu korjatuksi kehotuksesta seurantatarkastuksen yhteydessä, on toiminta ollut toistuvaa, koska seuraavalla suunnitelmallisella tarkastuksella ko. väitteitä on todettu eri ravintolisän markkinoinnissa.

Toimijan edustajan vastineessa kirjoittaman mukaan kyseessä olevat epäkohdat ovat osittain olleet enemmänkin satunnaisia lipsahduksia kuin huolimattomuutta tai varsinkaan piittaamattomuutta osoittavia todisteita, joista osa olisi lievällä tavalla moitittavia. Kuitenkin toimijan edustaja on vastineessa antanut viitteitä siitä, että esimerkiksi yhdessä tapauksessa lääkkeellisen väitteen käyttö on ollut jossain määrin tietoista ja tarkoituksellista, koska toimijan markkinoiman ravintolisän ainesosan vaikutusta on yleisen tiedon mukaan tutkittu ripulin hoidossa ja siitä on olemassa tieteellistä näyttöä. Yritys on pyrkinyt käyttämään väitteestä erilaista sanamuotoa kuin Ruokaviraston väiteoppaassa esimerkkinä ilmoitettu kielletty lääkkeellinen väite. Väiteoppaassa esimerkkinä käytetty lääkkeellinen väite on "hoitaa ripulia" ja toimijan markkinoinnissa käyttämä "käytetään usein ripulin hoitoon". Voidaan todeta, että molemmat väitteet ovat elintarvikkeiden markkinoinnissa kiellettyjä lääkkeellisiä väitteitä,

koska ne viittaavat elintarvikkeella tai sen ainesosalla olevan osuutta ihmisen sairauden hoitamiseen. Vaikka ravintolisästä, joka on elintarvike, olisi tehty tieteellisiä tutkimuksia, niin on lainsäädännön mukaan yksiselitteistä, että ravintolisää ei voi markkinoida siten, että se ennalta ehkäisisi, parantaisi tai hoitaisi sairautta / oiretta, koska tällainen markkinointi on lääkkeellistä. Jos markkinoinnissa on tarkoitus käyttää lääkkeellisiä väitteitä, on tuote tuotava markkinoille lääkkeenä, jolloin tulee noudattaa huomattavasti tiukempaa lääkelainsäädäntöä .

Elintarvikkeisiin liittyvästä lainsäädännöstä on todettavissa, että käytännössä vastuullisuutta ja huolellisuutta noudattavan elintarvikealan toimijan on oltava selvillä elintarvikelainsäädäntöön liittyvistä asioista ja varmistaa lainsäädännön edellyttämien asioiden toteutumisen toiminnassaan lainsäädännön ja kansallisten vaatimusten mukaisesti. Tällöin esimerkiksi ennen ravintolisien markkinoille päästämistä elintarviketietojen oikeellisuuden varmistaminen ja lainsäädännön mukaisen markkinoinnin varmistaminen on osa tätä vastuullisuutta ja huolellisuutta sekä vaatimusten täyttymisen varmistamista.

Tätä toimintaa voidaan ajatella myös toimijan elintarviketoimintaan liittyvän omavalvonnan käytännön toteutumisena. Toimijan on elintarvikelainsäädännön mukaan varmistettava toimintansa olevan kaikilta osin asianmukaista. Toimijan kirjallisessa omavalvonnan asiakirjassa (päivitetty 2024) markkinoinnista kirjoitetaan seuraavasti: ”3.8 Markkinointi. Markkinointia ja muuta kommunikaatiota suunniteltaessa varmistetaan, että kaikki kuluttajille ja ammattilaisilla annettu informaatio on määräysten mukaista, mm., ei käytetä lääkkeellisiä väittämiä, käytetään vain sallittuja terveysväitteitä, käytetyt väittämät ovat tosia.”

Elintarvikealan toimijan elintarvikkeiden markkinoinnin ei tule perustua siihen, että epäkohdat huomioidaan ja korjataan vasta, kun elintarvikevalvonnan tarkastuksella asiasta annetaan kehoitus korjaamisesta. Koska elintarvikevalvonnan tarkastuksilla on viimeisimmän noin kahden vuoden aikana toistuvasti jouduttu antamaan korjattavaa / kehoituksia liittyen elintarvikkeiden lääkkeelliseen, harhaanjohtavaan ja väiteasetuksen vastaiseen markkinointiin, ei toimijan toiminnan voida elintarvikkeiden markkinoinnin osalta olettaa olevan ollut huolellista, omavalvontaa noudattavaa ja elintarvikelainsäädännön mukaista.

Elintarvikkeiden lääkkeellinen markkinointi ja/tai lääkkeellisiin vaikutuksiin ja ominaisuuksiin viittaaminen on lainsäädännön mukaan kiellettyä. Elintarviketiedoissa ei saa antaa sellaista kuvaa, että elintarvikkeeseen liittyy ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, eikä viitata sellaisiin ominaisuuksiin.

Elintarvikkeesta annetut elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti elintarvikkeen erityispiirteiden ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän suhteen. Tai erityisesti liittämällä elintarvikkeeseen vaikutuksia tai ominaisuuksia, joita sillä ei ole.

Terveysväitteet eivät saa olla totuudenvastaisia, moniselitteisiä tai harhaanjohtavia. Elintarvikealan toimijan, joka esittää terveysväitteen, on perusteltava väitteen käyttö.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.